

World Health
Organization

Thailand

มลพิษทางอากาศ ภายในครัวเรือน*

สาเหตุหลักที่ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศภายในครัวเรือนทั่วโลกคือการทำอาหาร และการทำให้เกิดความร้อนด้วยการเผาเชื้อเพลิงไม่สะอาด เช่น ไม้ ถ่านหิน ขยะ หรือมูลสัตว์ในเตาที่เผาไหม้ไม่สมบูรณ์และก่อมลพิษ เกือบครึ่งหนึ่งของครัวเรือนทั่วโลกยังคงทำอาหารด้วยวิธีนี้ ซึ่งเป็นต้นตอการปล่อยฝุ่นละอองขนาดเล็กและก๊าซพิษ มีมลพิษทางอากาศภายในอาคารอื่น อีกหลายชนิด เช่น ก๊าซเรดอน ควีนบูห์ ก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ และฟอร์มาลดีไฮด์ ซึ่งต้องแก้ปัญหาโดยใช้มาตรการอื่นนอกเหนือจากที่ระบุข้างต้น

การก่อมลพิษเพื่อทำอาหาร
ปล่อยมลพิษภายในครัวเรือน
และบรรยากาศ

ปัจจัยเสี่ยงหลักทางสุขภาพ

3.8 ล้าน

ในแต่ละปี มีผู้เสียชีวิตราว 3.8 ล้านคนเนื่องจากบ้านมีควันคั่ง เพราะมีการทำอาหารหรือการทำความร้อนโดยใช้เชื้อเพลิงที่และเทคโนโลยีที่เผาไหม้ไม่สมบูรณ์

3 พันล้าน

ประชากรกว่า 3 พันล้านคนยังคงใช้เชื้อเพลิงและเทคโนโลยีที่ก่อมลพิษเพื่อทำอาหารและความร้อน และเพื่อให้มีแสงสว่าง ปัจจัยเหล่านี้เป็นเหตุให้เกิดมลพิษทางอากาศภายในครัวเรือนในระดับสูง

ในจำนวนผู้เสียชีวิต 3.8 ล้านคน (ปี 2559)

27%

ร้อยละ 27 เสียชีวิตจากโรคหัวใจ
(1,031,000 ราย)

18%

ร้อยละ 18 เสียชีวิตจากโรคหลอดเลือดสมอง (686,000 ราย)

54%

ร้อยละ 54 เสียชีวิตจากโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (20% หรือ 763,000 ราย)
โรคปอดอักเสบ (26% หรือ 994,000 ราย)
และโรคมะเร็งปอด

วิธีการทำอาหารแบบดั้งเดิมด้วยการ
ก่อกองไฟเพื่อทำอาหารในหมู่บ้าน
ชนบทใกล้เมืองชะบุรีห์ อินเดีย

มาตรการหลักเพื่อการจัดการ

แนวทางการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงคุณภาพอากาศภายในครัวเรือน มีดังต่อไปนี้ (6, 7)

1.

เชื้อเพลิงสะอาด

ส่งเสริมการเข้าถึงเชื้อเพลิงและเทคโนโลยีสะอาดสำหรับการทำอาหาร ทำความร้อน และให้แสงสว่างตามที่ระบุในแนวทางปฏิบัติว่าด้วยคุณภาพอากาศภายในอาคาร และการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงในครัวเรือนขององค์การอนามัยโลก

2.

ถ่านหินและน้ำมันก๊าด

หลีกเลี่ยงการใช้ถ่านหินและน้ำมันก๊าดที่ไม่ได้ผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพ รวมทั้งการใช้เชื้อเพลิงแข็งที่เผาไหม้ไม่สมบูรณ์ในครัวเรือน

3.

จัดลำดับความสำคัญของเชื้อเพลิงและเทคโนโลยี

เน้นให้ความสำคัญการใช้เชื้อเพลิงและเทคโนโลยีที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ ระหว่างรอการเปลี่ยนไปใช้พลังงานสะอาด

4.

การใช้พลังงานสะอาดเท่านั้น

ส่งเสริมให้ใช้แต่พลังงานสะอาดในการทำอาหาร การทำความร้อน และการให้แสงสว่าง

5.

นวัตกรรมทางการเงิน

สร้างระบบนิเวศทางธุรกิจเพื่อรองรับรูปแบบพลังงานที่สะอาดและทันสมัย โดยสร้างนวัตกรรมทางการเงินและโมเดลธุรกิจสำหรับผู้บริโภค ผู้ออกแบบเตา และผู้จำหน่าย

6.

มาตรฐานการดำเนินงานและความปลอดภัยระดับชาติ

กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานและความปลอดภัยระดับชาติ สำหรับการใช้เชื้อเพลิงและเทคโนโลยีที่ใช้เป็นแหล่งพลังงานในครัวเรือน โดยคำนึงถึงสุขภาพเป็นหลัก

มาตรการหลักขององค์การอนามัยโลก

องค์การอนามัยโลกมีมาตรการหลักเกี่ยวกับคุณภาพอากาศในครัวเรือนดังต่อไปนี้

ความตระหนัก

เพิ่มความตระหนักถึงความเสี่ยงทางสุขภาพจากมลพิษทางอากาศภายในครัวเรือน ซึ่งคนส่วนใหญ่มักคิดว่าไม่ใช่ปัญหาใหญ่

ตัวชี้วัด SDG

รายงานตัวชี้วัด SDG 3.9.1 (การเสียชีวิตจากมลพิษทางอากาศ) และ 7.1.2 (สัดส่วนของประชากรที่ใช้เชื้อเพลิงและเทคโนโลยีสะอาด)

แนวทางปฏิบัติว่าด้วย

คุณภาพอากาศภายในอาคาร

สนับสนุนให้นานาประเทศและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติว่าด้วยคุณภาพอากาศภายในอาคารขององค์การอนามัยโลก (6, 7) และนำเอา Clean Household Energy Solutions Toolkit (CHEST) ไปใช้ประโยชน์

การสนับสนุนเชิงยุทธศาสตร์และด้านวิชาการ

ให้การสนับสนุนเชิงยุทธศาสตร์และด้านวิชาการ และเพิ่มศักยภาพระดับประเทศและภูมิภาคในการพัฒนาและดำเนินนโยบายพลังงานสะอาดสำหรับครัวเรือนอย่างบูรณาการกับภาคส่วนต่างๆ

ศักยภาพของภาค

สาธารณสุข

เพิ่มศักยภาพของภาคสาธารณสุข ในการส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาดสำหรับครัวเรือน และบรรจุมตรการพลังงานสะอาดสำหรับครัวเรือนในแผนงานและโครงการรณรงค์ด้านสาธารณสุข

ฐานข้อมูลการใช้พลังงานในครัวเรือน

ติดตามความก้าวหน้าทั่วโลกเกี่ยวกับการใช้เชื้อเพลิงสะอาดและผลกระทบต่อสุขภาพและการดำเนินชีวิต โดยใช้ฐานข้อมูลพลังงานที่ใช้ในครัวเรือนขององค์การอนามัยโลก และเครื่องมือติดตามผลที่มีประสิทธิภาพ

นโยบาย ว่าด้วยคุณภาพอากาศภายในครัวเรือนของภาคส่วนต่างๆ

เพื่อลดความเสี่ยงต่อสุขภาพอย่างยั่งยืน อาจต้องร่วมมือกับภาคส่วนต่อไปนี้

อุตสาหกรรม

พลังงาน

ที่อยู่อาศัย

สาธารณสุข

อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.who.int/airpollution>

* เอกสารฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานเรื่อง **สิ่งแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพเพื่อประชาชนมีสุขภาพดียิ่งขึ้น** เหตุใดจึงสำคัญและเราสามารถทำอะไรได้บ้าง (2562) **Healthy environments for healthier populations: Why do they matter, and what can we do?** (2019)